

Monumentnummer*: 523016

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82878/55

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nijmegen Nijmegen Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nijmegen Centrum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Nijmegen B 5765

Omschrijving**

Inleiding

Het HERENHUIS met HEKWERK is gebouwd ca. 1895 in een stijl die invloeden vertoont van het eclecticisme en de neorenaissance. De brede voorgevel van het herenhuis wordt verlevendigd door de rijk geornamenteerde veranda met balkon en de hangende erker boven de ingangspartij. De erker is in 1901 aangebracht door het aannemersbedrijf Gebr. Haspels. Oorspronkelijk bevond zich hier een venster van hetzelfde type als de overige vensters in de tweede bouwlaag. Vermoedelijk heeft rond deze tijd tevens een verbouwing plaats gevonden, waarbij de serre in Art Nouveau-stijl is toegevoegd of verbouwd. In 1926 is door architect Knoops jr. aan de achterzijde een liftschacht gebouwd. De liftkooi is van Jan Hamer en Co uit Amsterdam.

Het HERENHUIS is gelegen in de aaneengesloten noordelijke gevelwand van de Oranjesingel, één van de voornaamste straten in het beschermde stadsgezicht, het laat 19de-eeuwse uitbreidingsplan van Bert Brouwer, ontworpen na de afbraak van de vestingwerken, binnen het beschermd stadsgezicht.

Links van het pand bevindt zich een overdekte gang naar de achtertuin. De voortuin wordt van het trottoir gescheiden door een smeedijzeren hekwerk.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het HERENHUIS heeft een rechthoekig grondplan, een kelder, twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een plat dak met een steil dakschild aan de voorzijde. De achterzijde telt drie bouwlagen. Het dakschild springt ter plekke van de rechter risaliet iets naar voren en is belegd met shingles van bitumen. Rechts bevindt zich een grote dakkapel met een stolpraam met bovenlicht, houten zijborden en een hoofdgestel met consoles en een kroonlijst. Links bevindt zich een kleinere dakkapel, die is voorzien van een raam met T-vormige roedenverdeling, houten zijborden en een overhoeks geplaatst schilddakje. In het midden is later een dakraam aangebracht.

Het herenhuis is opgetrokken uit rode baksteen die in kruisverband is gemetseld. De gevels worden horizontaal geled door gepleisterde speklagen. De vensters worden afgesloten door rond- of segmentbogen met gepleisterde geboorte- en sluitstenen.

De VOORGEVEL is voorzien van een hardstenen plint, gepleisterde waterlijsten, speklagen en een cordonlijst met consoles. De gevel wordt afgesloten met een gekornist hoofdgestel, dat bestaat uit een architraaflijst een gepleisterd fries met consoles, waartussen zich velden en diamantkoppen bevinden en een geprofileerde houten kroonlijst met bakgoot. De lekdorpels van de vensters zijn opgenomen in de waterlijsten. Onder de lekdorpels bevinden zich gepleisterde velden, die op de begane grond zijn voorzien van langwerpige en op de verdieping van vierkante diamantkoppen. De bovenlichten van vensters en deuren op de eerste verdieping worden afgesloten met een gepleisterde, geprofileerde latei op consoles. Boven de lateien bevinden zich segmentboogtrommels met metselmozaïek.

De voorgevel is asymmetrisch ingedeeld en telt drie traveeën, een smalle terug gelegen middentravee met de ingangspartij en aan weerszijden hiervan twee bredere traveeën met ieder twee vensterassen. Uiterst links bevindt zich een iets terug gelegen geveldeel, dat één vensteras breed is en twee bouwlagen telt. Dit geveldeel heeft op de begane grond een poortje, dat toegang geeft tot de achterom.

De ingangspartij bestaat uit een dubbele houten paneeldeur met ruiten, geornamenteerde smeedijzeren roosters en een rondboogvormig glas-in-lood bovenlicht in een rondboogvormig afgesloten portiek. Het portiek heeft een hardstenen stoep. Links van het portiek bevinden zich twee vensters met schuiframen en rondboogbovenlichten. Rechts bevindt zich een houten veranda met balkon. Veranda en balkon zijn toegankelijk via twee segmentboogvormig afgesloten deuropeningen met dubbele stolpdeuren en glas-in-lood bovenlichten. De veranda heeft een driezijdig gesloten terras met een rode tegelvloer en een hardstenen rand. De houten zijwanden van de veranda hebben ieder zes glas-in-loodpanelen. De veranda wordt aan de voorzijde keperboogvormig afgesloten. De zwikken van de keperboog zijn gevuld met ajourwerk. De veranda wordt afgesloten met een kroonlijst. Hierboven bevindt zich de houten balkonbalustrade met vierkante hoekposten en gedraaide balusters.

Op de eerste verdieping is boven het ingangsportiek een rechthoekige, hangende houten erker aangebracht. De erker heeft tussen bewerkte stijlen een breder middenraam en twee smallere zijlichten met vier bovenlichten en ramen met bovenlichten aan beide zijkanten. De bovenlichten zijn rondboogvormig afgesloten en voorzien van glas-in-lood. De erker wordt afgesloten met een architraaflijst, een fries met consoles en een kroonlijst met tympaan, waarvan het gevelveld is gevuld met houtsnijwerk. Links van de erker bevinden zich twee vensters met schuiframen en glas-in-lood bovenlichten. De kozijnen zijn voorzien van duimen, maar de persiennes ontbreken.

Het geveldeel uiterst links heeft op de begane grond een rondboogvormig afgesloten opening met een rondboogtrommel met metselmozaïek en een houten poortje. Er zijn meer speklagen dan bij de voorgevel van het huis en bovendien is de cordonlijst van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorgevel niet doorgetrokken. Tussen de bouwlagen bevindt zich een brede gepleisterde band. Het geveldeel heeft op de eerste verdieping een venster dat op dezelfde wijze is vormgegeven als de andere vensters op de eerste verdieping. Het wordt afgesloten met een smalle houten lijst.

De asymmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL telt drie traveeën, waarbij de twee rechter traveeën naar voren springen. Tussen de middelste en de rechter travee is een rechthoekige uitbouw aangebracht, die reikt tot halverwege de derde bouwlaag. Hierin bevindt zich de liftschacht. Voor de linker en de middelste travee bevindt zich de serre. Voor de terug gelegen travee is het serredak gedeeltelijk plat en voorzien van een balkon. Rechts van het balkon bevindt zich in de hoek tegen de liftschacht een houten uitbouw met plat dak. Aan de tuinzijde heeft de serre een lessenaarsdak van glasplaten. De houten serre staat op een stenen onderbouw en heeft op een borstwering met panelen grote ramen. Een dubbele glasdeur geeft toegang tot de tuin. Ramen en deuren zijn voorzien van glas-in-lood bovenlichten in Art Nouveau-stijl. De rechter travee heeft in de eerste bouwlaag een venster met 3-ruits raam en glas-in-lood bovenlicht met twee verticale roeden.

Het balkon, dat is voorzien van een houten balkonhek met ijzeren spijlen, is toegankelijk via een dubbele glasdeur met 3-ruits bovenlicht. De vensters in de tweede en de derde bouwlaag zijn voorzien van stolpramen en 3-ruits bovenlichten. De vensters en deuren in de achtergevel zijn segmentboogvormig afgesloten en hebben gepleisterde geboorte- en sluitstenen met diamantkoppen. De gevel is voorzien van speklagen en wordt afgesloten door een smalle houten lijst op klosjes.

De LINKER ZIJGEVEL bevindt zich achter het terug gelegen geveldeel boven de deels met glasplaten overdekte achterom. Hierin bevinden zich een tweetal vensters met glas-in-lood ramen.

Het INTERIEUR is wat betreft de indeling, afwerking en decoratie grotendeels bewaard gebleven. De indeling bestaat uit een vestibule en middengang met rechts twee kamers en suite en links een voorkamer en de keuken. Tussen deze kamer en de keuken bevindt zich het trappenhuis met een twee-armige bordestrap. Vestibule en gang hebben onder meer vloeren, plinten en lambriseringen van marmer, stucpanelen en geornamenteerde, deels gepolychromeerde stucplafonds. De tochtdeur heeft zijlichten van geëts glas en een rijke neorenaissance omlijsting. In de gang bevindt zich een geprofileerde, gepleisterde rondboog op consoles met een cartouche in het midden. De trapleuning heeft geornamenteerde trappalen en houten spijlen. De kamers hebben geornamenteerde, deels gepolychromeerde stucplafonds en zijn deels voorzien van rijk geornamenteerde schouwen van zwart en rood geaderd marmer. De keuken heeft de oorspronkelijke inrichting van keukenkast, aanrechtkastjes en betegeling behouden. In het gehele huis zijn paneeldeuren in geprofileerde omlijstingen bewaard gebleven. De decoratie van de serre is uitgevoerd in Art Nouveau-stijl. De vloer is belegd met patroontegels in rood, wit, grijs en beige en de wanden zijn voorzien van een lambrisering van geglazuurde tegels met gestileerde bloemmotieven in roze, groen, blauw, zwart, lila, geel, rood en gebroken wit. De oostelijke zijwand van de serre is tot aan het plafond betegeld met tegels van hetzelfde type, maar met andere voorstellingen en kleurencombinaties. In de westelijke zijwand van de serre bevindt zich een dubbele paneeldeur die toegang geeft tot de lift. In de met houten panelen betimmerde liftcabine bevindt zich een bordje met de fabrikanten naam: "JAN HAMER & Co/ AMSTERDAM". De voortuin wordt van het trottoir gescheiden door een smeedijzeren HEKWERK met enkel draaihek.

Waardering

HERENHUIS met HEKWERK uit ca. 1995 met toevoegingen uit 1901 (erker), ca. 1903 (serre) en 1926(lift).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tVan architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld in ex- en interieur van een eclectisch herenhuis in met neorenaissance- en Art Nouveau-invloeden. Het herenhuis heeft esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals bijzonder materiaalgebruik en een rijke ornamentiek.

-\tVan stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de aaneengesloten noordelijke gevelwand van de Oranjesingel, één van de voornaamste straten van het laat 19de-eeuwse uitbreidingsplan, dat is vervaardigd na de afbraak van de vestingwerken en is gebaseerd op de ontwerpen van Bert Brouwer. Het pand is gelegen binnen het beschermde stadsgezicht.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis